

Διαπιστώσεις και τελικές Παρατηρήσεις Διεθνούς Συνεδρίου «Θρησκευτικός Φονταμενταλισμός: Γένεση και Εξέλιξη ενός Φαινομένου»

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αλεξανδρουπόλεως](#)

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε το Διεθνές συνέδριο με θέμα: «[Θρησκευτικός Φονταμενταλισμός](#) - Γένεση και Εξέλιξη ενός φαινομένου» κατά το διήμερο 13-14 Ιουνίου 2025 στην [Αλεξανδρούπολη](#), στο Πνευματικό Κέντρο της [οικείας Ιεράς Μητροπόλεως](#).

Οι διαπιστώσεις και οι τελικές παρατηρήσεις που εξήχθησαν από το Συνέδριο είναι

οι κάτωθι:

Ορισμός και Κίνδυνοι του Φονταμενταλισμού

- * Ο θρησκευτικός φονταμενταλισμός αποτελεί παραμόρφωση του θρησκευτικού φαινομένου και απειλεί τόσο την ενότητα των θρησκευτικών κοινοτήτων όσο και την ειρηνική συνύπαρξη των λαών.
- * Φαινόμενα βίας, μεσσιανισμού, φανατισμού και αποκλεισμού του διαφορετικού στο όνομα της παραδόσεως υπονομεύουν τα θεμέλια της Εκκλησίας και του πολιτισμού.
- * Ο φονταμενταλισμός μπορεί να συνυπάρξει με τον εθνοφυλετισμό, κάτι που παρατηρείται σε Ορθόδοξες Εκκλησίες και ομάδες της διασποράς, καθώς και σε Εκκλησίες άλλων δογμάτων.

Αντίδοτα και Λύσεις

- * Ο ειλικρινής διαθρησκειακός διάλογος αποτελεί «αντίδοτο» στις φονταμενταλιστικές τάσεις και αφορμή συνάντησης των θρησκειών με τον σύγχρονο πολιτισμό.
- * Το Διεθνές Παρατηρητήριο Θρησκευτικού Φονταμενταλισμού (ΔΠΘΦ) στοχεύει στην ανάδειξη του δημιουργικού χαρακτήρων των θρησκειών και της συμβολής της υγιούς θρησκευτικότητας στην ενότητα των δημοκρατικών κοινωνιών.
- * Η εκπαίδευση είναι κρίσιμη για τη διαμόρφωση δημοκρατικής συνείδησης και την ενθάρρυνση του διαλόγου και της συνύπαρξης στον δημόσιο χώρο.
- * Η συνεργασία των θρησκειών, στο πλαίσιο της θρησκευτικής ελευθερίας, μπορεί να συμβάλει στη συγκρότηση της ενότητας του σύγχρονου πολιτισμού.
- * Η λογοτεχνία και εν γένει οι τέχνες μπορούν να αποτελέσουν αντίδοτο στον φονταμενταλισμό, ενθαρρύνοντας τον διάλογο, την ενσυναίσθηση και την αποδοχή της διαφορετικότητας.

Ρόλος Θρησκευτικών Ηγετών και Κοινοτήτων

- * Οι θρησκευτικές κοινότητες στη Νοτιοανατολική Ευρώπη πρέπει να αποτελέσουν συνεκτικό ιστό ενότητας στις νέες κοινωνίες που δημιουργούνται από τις μετακινήσεις πληθυσμών.
- * Οι αποφάσεις της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Κρήτης υποστηρίζουν τις προσπάθειες της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην αναχαίτιση της διαιρετικής επίδρασης των φονταμενταλιστικών τάσεων.
- * Ο θρησκευτικός ηγέτης αποτελεί καταλυτική δύναμη στην ανάσχεση της μισαλλοδοξίας και του εθνικού θρησκευτικού παροξυσμού.
- * Το ΔΠΘΦ, με το ερευνητικό, επιστημονικό και επιμορφωτικό του έργο, φιλοδοξεί να συμβάλλει στην πρόληψη φαινομένων βίας και μισαλλοδοξίας.

Προκλήσεις και Σύγχρονες Εκφάνσεις

- * Η πολιτική αστάθεια και η ταύτιση της θρησκευτικής με την εθνική ταυτότητα τροφοδοτούν τον θρησκευτικό φονταμενταλισμό σε περιοχές όπως τα Δυτικά Βαλκάνια.
- * Ο φονταμενταλισμός εκδηλώνεται και ως ιδεολογικοποίηση της εκκλησιολογίας, οδηγώντας σε αντικανονικό εκκλησιολογικό ήθος, αντιθεσμικότητα και γεροντισμό.
- * Η άκριτη αποδοχή και η απολυτοποίηση του επώνυμου και ανώνυμου σύγχρονου θρησκευτικού λόγου έτσι όπως καταγράφεται στο διαδίκτυο μπορεί να οδηγήσει σε αποκλεισμό και βία.
- * Εκφάνσεις του φονταμενταλισμού παρατηρήθηκαν στον χώρο της υγείας, με την απόρριψη ιατρικών πρακτικών λόγω θρησκευτικών πεποιθήσεων (π.χ. στην πανδημία COVID-19).
- * Η ψηφιακή τεχνολογία, μέσω φαινομένων όπως οι «Ortho-Bros» της Αμερικής, συμβάλλει στην αναπαραγωγή φονταμενταλιστικών, αντι-φιλελεύθερων και πατριαρχικών προτύπων στην Ορθοδοξία.
- * Η διαλεκτική θρησκευτικού φονταμενταλισμού και λαϊκισμού μπορεί να οδηγήσει στην ιεροποίηση του λαού και την πολιτικοποίηση της πίστης.

[Δείτε ΕΔΩ φωτογραφίες του Συνεδρίου](#)

Τη τελευταία ημέρα του Συνεδρίου Κυριακή 15 Ιουνίου 2025, στην Ιερά Μονή

Κοιμήσεως της Θεοτόκου Μάκρης, τελέσθηκε Θεία Λειτουργία στην οποία χοροστάτησε ο Μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως κ. Άνθιμος.

Παρών ήταν ο Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής και Διευθυντής του “ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ” Δρ. Χρυσόστομος Σταμούλης, καθηγητές που ήρθαν στη πόλη της Αλεξανδρούπολης για τη διεξαγωγή του Συνεδρίου και φοιτητές από τη Θεσσαλονίκη.

Μετά τη Θεία Λειτουργία παρετέθη κέρασμα στο Αρχονταρίκι του Ναού των Τριών Ιεραρχών. Έπειτα, ο οικείος Μητροπολίτης ξενάγησε τους συνέδρους στον Ιερό Ναό Παναγίας Κοσμοσώτειρας Φερών και το μεσημέρι ακολούθησε παραδοσιακό γεύμα στο ακριτικό χωριό της Γεμιστής.

